

Rekenen-wiskunde - jonge kind (fase 1)

Getallen

Getalbegrip

Telrij

- telwoorden kennen
- telrij opzeggen (akoestisch tellen)
- doortellen en terugtellen vanaf willekeurige getallen
- omgaan met rangtelwoorden
- omgaan met begrippen rond de telrij
- vergelijken en ordenen van getallen in de telrij
- tellen met sprongen
- redeneren over de telrij

Hoeveelheden

- tellen van hoeveelheden (resultatief tellen)
- schatten van hoeveelheden
- vergelijken en ordenen van hoeveelheden
- omgaan met begrippen rond hoeveelheden
- handig organiseren van hoeveelheden door structureren/groeperen/op een rijtje leggen
- (her-)kennen van getalbeelden
- verkort tellen
- representeren van hoeveelheden
- splitsen van kleine hoeveelheden
- redeneren over hoeveelheden

Getallen

- cijfers/getallen herkennen, lezen en schrijven
- koppelen van telwoorden, hoeveelheden en getallen
- omgaan met begrippen rond getallen: groter, kleiner, grootste, kleinste, gelijk
- samenstellen en splitsen van getallen
- vergelijken en ordenen van getallen
- nadenken en praten over verschillende betekenissen en functies van getallen
- redeneren over getallen

Bewerkingen

- informeel optellen en aftrekken in betekenisvolle situaties
- eerlijk verdelen van hoeveelheden
- omgaan met begrippen rond bewerkingen: erbij, 'nog eentje', eraf, weg, samen, over, eerlijk, verdelen
- redeneren over bewerkingen

Metten & meetkunde

Metten

Lengte, omtrek en oppervlakte

- ontdekken en ervaren wat meten van lengte, omtrek en oppervlakte inhoudt
- vergelijken en ordenen op lengte, omtrek en oppervlakte (bijv. via 'op het oog', afpassen, naast elkaar houden, op elkaar leggen)
- sorteren van voorwerpen op basis van lengte, omtrek en oppervlakte
- omgaan met begrippen bij lengte, omtrek en oppervlakte (bijv. groot, groter, grootst(e), klein, kleiner, kleinst(e), lang/kort, hoog/laag, dik/dun, (er) omheen, op)
- meten met informele instrumenten en maten (bijv. met stroken, stappen, voeten)
- nadenken over en meten van maten van het eigen lichaam
- redeneren over lengte, omtrek en oppervlakte

Inhoud

- ontdekken en ervaren wat meten van inhoud inhoudt
- vergelijken en ordenen op inhoud (bijv. via 'op het oog', afpassen, naast elkaar houden, overgieten, vullen, uitgieten)
- sorteren van voorwerpen op basis van inhoud
- omgaan met begrippen bij inhoud (bijv. vol/leeg, veel/weinig, evenveel, genoeg)
- meten met informele instrumenten en maten (bijv. blokken, bekertjes, flessen)
- redeneren over inhouden

Gewicht

- ontdekken en ervaren wat wegen inhoudt
- vergelijken en ordenen op gewicht (bijv. via 'op het oog', met handen wegen, met een balans)
- omgaan met begrippen bij gewicht (bijv. groot, groter, grootst(e), klein, kleiner, kleinst(e), dik, vol, leeg, veel/weinig, licht/zwaar, even zwaar)
- meten met informele instrumenten en maten
- redeneren over wegen en gewichten

Geld

- begrijpen wat geld, kopen, verkopen en betalen (met munten, met pinpas) betekenen
- begrijpen dat briefjes en munten verschillende waarden hebben
- eenvoudige bedragen samenstellen
- omgaan met begrippen bij geld (bijv. duur/goedkoop, euro, munten)
- redeneren over geld

Tijd

- omgaan met dagritme, weekritme en jaarritme
- plaatsen van gebeurtenissen in tijdsvolgorde
- herkennen en omgaan met eenvoudige begrippen van tijds aanduiding en tijdsindeling en hun onderlinge relaties
- verkennen van de functie van de klok en aflezen van enkele hele uren
- ervaring opdoen met kalenders
- tijdmeten met (informele) tijdmeters (bijv. zandloper, tellen, secondewijzer)
- redeneren over tijd

Meetkunde

Oriënteren in de ruimte

- omgaan met meetkundige begrippen (bijv. voor, achter, naast, op, onder, in, boven, tussen, dichtbij, veraf, tegenover, links, rechts, voor, na, rechtdoor, verder)
- onderzoeken van de plaats van voorwerpen in de ruimte, ten opzichte van elkaar en jezelf (standpunt innemen)
- een visuele voorstelling maken van situaties en voorwerpen en deze beschrijven
- lezen en gebruiken van eenvoudige tekeningen, bouwplaten en plattegronden
- lezen, volgen en beschrijven van eenvoudige routes
- redeneren over 'oriënteren in de ruimte'

Construeren

- construeren met vrij constructiemateriaal (bijv. met klei) en met meetkundig constructiemateriaal (bijv. bouwen met blokken, kettingpatronen ontwerpen)
- nabouwen met passend constructiemateriaal
- construeren met papier (vouwen, knippen) en op papier (patronen ontwerpen)
- navouwen met papier van een vouwvoorbeeld (bijv. bootje, hoedje)
- omgaan met begrippen die bij construeren voorkomen (bijv. recht, schuin, dubbel, lijn, hoek, punt)
- redeneren over eenvoudige meetkundige problemen rond construeren

Opereren met vormen en figuren

- herkennen en voortzetten van patronen (bijv. in mozaïek)
- sorteren van voorwerpen op basis van één of meer kenmerken
- meetkundige vormen onderscheiden en benoemen (bijv. cirkel, rechthoek, vierkant, driehoek, ruit)
- onderzoeken van spiegelen en nadenken over spiegeleffecten
- spelen met licht (bijv. zon) en schaduw
- redeneren over 'opereren met vormen en figuren'

Verhoudingen

- nadenken over verhoudingen (bijv. Hoe groter je wordt, hoe groter ook je kleren moeten zijn.)
- redeneren over (wan-)verhoudingen

Verbanden

- gebruiken van staafgrafieken om hoeveelheden te vergelijken en te ordenen
- aflezen van meetuitkomsten in grafische voorstellingen (staafgrafiek, pictogram)
- construeren van een beeldgrafiek
- lezen van een betekenisvolle eenvoudige tabel

